

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica

Mayr, Anton

MDCCXXXII

Art. III. Solvuntur Objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-84303](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-84303)

commoda. Idem in *enchyrid.* c. 103. exponit illum de generibus singulorum, non de singulis generum: quod etiam facit de *corrupt.* § *grat.* cap. 14. Hic est lapis offensionis Janfenitarum. Sciendum, secundum S. Augustinum, textum hunc Apostoli diversimodè exponi posse; sic enim habet de *corrupt.* § *grat.* cap. 14. Quod scriptum est, quod vult omnes homines salvos fieri, nec tamen omnes salvos fiunt, multis quidem modis intelligi potest: ex quibus in aliis opusculis nostris aliquos commemoravimus. Subjungit dein explicationem textus de solis prædestinatis, inter quos, ait, reperiri omne genus hominum, scilicet genera singulorum. Iterum *epist.* 107. post medium quasi in 4. p. ita habet de his Apostoli verbis: Ideo dictum est; quia omnes, qui salvos fiunt, nisi ipso volente non fiunt, & si quo alio modo illa verba Apostoli intelligi possunt, ut tamen hinc apertissima veritati, in qua videmus tam multos volentibus hominibus, sed nolente DEO, salvos non fieri, contraria esse non possint.

Cum autem locis citatis num. 619. S. Augustinus eundem textum absolute universaliter exponat, debent etiam alia ejus verba ita explicari, ne sibi, aut aliis Patribus, vel Ecclesiæ doctrinæ contradicat. Hoc fiet; si dicamus, quod, quando absolute universaliter loquitur, intelligendus sit de voluntate antecedenti: quando autem aliquos excludit, intelligendus sit de voluntate consequenti. Et ratio ulterior hujus expositionis est, quod, quando S. D. aliquos excludit, loquatur de voluntate etiam effective efficaci, cujus objectum necessarîo fit: sed, quæ jam scientiam de actione creaturæ præsupponit; nam in *enchyrid.* c. 102. antequam textum Apostoli contrahat ad genera singulorum, ei applicat illud *Psalmi* 113. Omnia, quæcumque voluit, fecit. Et talis etiam est voluntas illa, qua DEUS infideles, contra suam antecedentem voluntatem non credentes, vult damnari, de qua num. 612.

Præter hanc autem admittit etiam Augustinus voluntatem DEI, cui homo possit resistere; nam ejusdem *enchyridii* cap. 100. de malis ait: Quantum enim ad ipsos attinet, quod DEUS noluit, fecerunt. Idem patet ex textu cit. num. 612. Et hæc est voluntas antecedens, de qua hac loquitur, quando, omnium omnino salutem DEUM velle, asserit. Quod autem Divus Augustinus ut tunc voluerit hac expositione restricta hujus textus, rationem dat Cardinalis Sfondratus in suo modo soluto p. 1. num. 17. quia hæc expositio apta erat refellendis Pelagianis, quibuscum agebat; cum enim isti dicerent: si viribus naturæ non possumus acquirere beatitudinem, DEUS non vult homines salvari: hoc argumentum istorum hæreticorum expeditiissime refellebatur, negando, DEUM omnes homines salvos velle: intellige, voluntate consequenti.

ARTICULUS III.

Solvuntur Objectiones.

624. **O**B. 1. Christus *Joan.* 17. v. 9. ait ad Patrem: Ego pro eis rogo: non pro mundo rogo: sed pro his,

R. P. Ant. Mayr Theol. Tom. I.

quos dedisti mihi; quia tui sunt: ergo tantum rogavit Christus pro prædestinatis. Conf. *Matth.* 26. v. 28. Christus ait: Hic est enim sanguis meus, novi testamenti, qui pro multis effundetur: ergo non pro omnibus Christus sanguinem fudit, sed tantum pro fidelibus, qui sunt multi. Resp. hæc illationes dudum damnatas fuisse à Pontificibus. In forma neg. conf. licet enim Christus ibi non oraverit pro omnibus speciali illa oratione, quam ibi fudit; tamen pro omnibus oravit alibi, & expressè in cruce, ut testatur S. Augustinus cit. num. 619. Ad conf. neg. conf. Omnes etiam sunt multi: quamvis hoc concedi possit, Christum orasse tantum pro multis specialiter, ut dentur illis gratiæ efficaces; cum aliis tantum impetraverit sufficientes.

625. Ob. 2. S. Paulus *ad Rom.* 9. v. 19. dicit. Voluntati enim ejus quis resistit? ergo, si DEUS omnes vellet salvos, omnes deberent salvari. Conf. ibidem dicitur. v. 16. Non volentis, neque currentis, sed miserentis est DEI: ergo, quamvis homines velint, non possunt omnes salvari. Resp. *Act.* 7. v. 51. etiam dicitur: Vos semper Spiritui Sancto resistitis. In forma dist. conf. si DEUS vellet voluntate etiam consequente, omnes salvari, conc. conf. si tantum velit voluntate antecedente, neg. conf. Ad conf. neg. conf. Verba illa significant, quod sine gratia nihil possumus facere conducent ad vitam æternam, adeoque salus nostra sit à DEO, & non à nobis.

Quamvis autem cooperemur gratiæ, tamen hæc cooperatio respectu illius, quod facit DEUS, est quasi nihil: cui accedit, quod etiam ipsa cooperatio nostra sit ex gratia DEI, nos elevante: adeoque DEO longè magis attribuendæ sunt actiones nostræ bonæ, quam nobis. Rectè tamen advertit Sfondratus in modo soluto p. 1. num. 20. non longè ab initio. quod, cum Hebræi careant comparativis, sæpe, quod dicere volunt, minus esse, dicant esse nihil, sic etiam 1. *Corinth.* 3. v. 7. dicitur: Neque qui plantat, est aliquid, neque qui rigat, sed qui incrementum dat DEUS: cum tamen etiam plantans, & rigans aliquid sit, quamvis aliquid longè minus, sed hæc ad tract. de Gratia spectant.

626. Dices. *Ad Rom.* cap. 9. v. 13. dicitur in persona DEI: Jacob dilexi: Esau autem odio habui: ergo non omnes homines diligit DEUS, adeoque nec vult salvos. Resp. 1. Sfondratus docet, per odium tantum intelligi minorem amorem, eo quod Hebræi careant comparativis: idque probat variis aliis exemplis ex Scriptura petitis. Sic *Matth.* 5. v. 43. Odio habebis inimicum tuum. *Luc.* 14. v. 26. Si quis venit ad me, & non odit patrem &c. Secundò, textus hic literaliter loquitur tantum de bonis temporalibus, quæ majora accepit Jacob; sic enim habetur *Malach.* 1. v. 3. ex quo Apostolus ea verba desumpsit: Dilexi Jacob: Esau autem odio habui, & posui montes ejus in solitudinem, & hereditatem ejus in dracones deserti: quæ dein Apostolus transfert ad sensum mysticum.

Tertiò, cum textus ille loquatur, non de sola persona Jacobi, & Esau, sed de eorum posteritate, non videtur posse dici, quod in sensu adversariorum DEUS omnes posteros Esau oderit; cum inter eos fuerit S. Job: nec totam posteritatem Jacob dilexerit; cum ex hac plurimi

finis

sint damnati. Si tamen dicas, etiam juxta nostrum sensum non posse ea verba omnino universaliter accipi de tota posteritate, adeoque omnino contendas, Esau ita odio habitum, ut fuerit reprobatus, id factum est voluntate consequenti, non antecedenti; quia & huic antecederet DEUS voluit salutem, quam acquirere potuisset, si voluisset. Audi S. Augustinum l. 1. ad Simplicianum quest. 2. Noluit ergo Esau, & non cucurrit: sed etsi voluisset, & cucurrisset, DEI adjutorio pervenisset: qui ei etiam velle, & currere vocando praearet, nisi vocatione contempta reprobatus fieret.

627. Ob. 3. S. August. epist. 102. ad Evodiu[m] scribit: Non perit unus ex illis, pro quibus mortuus est Christus: ergo non pro omnibus mortuus est. Conf. S. Fulgentius de Incarn. cap. 29. ait: Illud verò Apostolicum, ubi dicitur de DEO: Qui vult omnes homines salvos fieri &c. non sicut oportet, intelligunt, qui hanc DEI voluntatem sicut in vasis misericordiae, sic & in vasis irae accipiendam existimant: ergo vasa irae, sive reprobos, DEUS non vult salvari. Resp. S. Augustinus ea paucula verba vix non incidenter in longè alia questione inserit, quae alibi dictis contraria esse non debent: unde dist. conf. Christus non est mortuus pro omnibus, offerendo pro ipsis mortem ad impetranda auxilia efficaciam. conc. conf. ad impetranda media sufficientia. neg. conf. Ad conf. neg. conf. tantum sequitur ex textu, quod DEUS non velit reprobos salvos, sicut electos; hos enim vult salvos etiam voluntate consequenti, illos tantum voluntate antecedenti.

628. Ob. 4. Sicut DEUS habet voluntatem conditionatam omnes salvandi, sic habet voluntatem conditionatam omnes damnandi: ergo nihil speciale ponitur in DEO per voluntatem illam antecedentem. Conf. S. Thomas ait, voluntatem antecedentem esse magis velleitatem, quam voluntatem: sed in DEO non potest dari velleitas: ergo. Resp. dist. ant. DEUS habet voluntatem damnandi cum eodem modo tendendi, neg. ant. cum alio modo tendendi. conc. ant. & neg. conf. DEUS ita conditionatè vult homines salvos, ut etiam cupiat poni conditionem, sub qua salvet, id est, vult nostram cooperationem, eam suadet, praecipit &c. at vult conditionatè reprobare, ita ut nolit poni conditionem, eamque prohibeat: unde voluntas Divina longè aliter affecta est ad salutem, quam ad damnationem. Ad conf. dist. maj. & S. Thomas per velleitatem intelligit sinceram voluntatem, quamvis non effectivè efficacem, conc. maj. secus, neg. maj. & dist. sic min. neg. conf.

629. Ob. 5. Sicut in statu innocentiae, ubi nulla fuissent peccata, nulla fuissent decreta supplicia: sic in statu naturae lapsae, ubi dantur peccata, debent aliquibus decerni supplicia: sed istos DEUS non vult salvos: & hinc verificatur illud Psalm. 100. v. 1. Misericordiam, & judicium cantabo tibi Domine: ergo. Confirm. Statui innocentiae tantum fuit propria gratia, non autem statui naturae lapsae: ergo in hoc non datur omnibus gratia sufficiens. Resp. omisso, quod in statu innocentiae nulla omnino fuissent peccata; (quia, quamvis Adam non peccasset,

adeoque homines cum originali iustitia nati fuissent, tamen alii potuissent peccare) dist. 2dam partem maj. debent aliquibus decerni supplicia antecederet. neg. maj. consequenter ad praevia eorum peccata. conc. maj. & pariter dist. min. ac conf. Ad confirm. neg. conf. quamvis enim gratia non sit propria, seu debita huic statui, tamen potuit DEUS eam dare ex misericordia, atque ex meritis Christi Domini: quodque de facto dare voluerit, infertur efficaciter ex nostris rationibus.

630. Ob. 6. Multae gentes barbarae videntur à DEO neglectae sine omni auxilio sufficienti: ergo. Confirm. DEUS dicitur, aliquos indurare, excacare, deserere: ergo his non dat auxilia sufficientia &c. Resp. neg. ant. Omnes homines habent gratiam, vel proximè, vel saltem remotè sufficientem, ut constet ex propositionibus damnatis cit. num. 618. itémque ex dictis num. 620. Sed etiam ex historiis habetur, ubique ferè fuisse legis Divinae Doctores, & aliqua vestigia verae religionis. Saltem si barbari illi fecissent, quod erat in ipsis, DEUS ipsos non deseruisset.

Ad confirm. dist. ant. DEUS dicitur indurare aliquos voluntate antecedente. neg. ant. consequente. subdist. indurare positivè. neg. negativè, seu permisivè. conc. ant. & neg. conf. S. August. l. 1. ad Simplicianum quest. 2. ita ait. Ut obduratio DEI sit nolle misereri, ut non ab illo irrogetur aliquid, quo sit homo deterior; sed tantum, quo sit melior, non erogetur. Ibidem paulò inferius: Ob hoc dicatur obdurare peccantes quosdam; quia non eorum miseretur: non quia impellit, ut peccent. Sed hæc aliò spectant.

631. Ob. 7. Saltem parvulos, qui moriuntur in utero materno, vel ante baptismum, DEUS, etiam voluntate antecedente, non voluit salvos: ergo non omnes homines. ant. prob. Isti non habent ullum medium salutis: ergo. Resp. neg. ant. ad prob. dist. ant. isti non habent medium, ipsis immediatè collatum. conc. ant. collatum aliis in bonum ipsorum. neg. ant. & conf. Parvuli, cum nondum sint capaces rationis, neque sunt capaces gratiae, seu illustrationis supernaturalis: igitur auxilium non datur immediatè ipsis, sed aliis, scilicet parentibus, curatoribus &c. ita S. Prosper l. 2. de vocat. gent. in titulo capituli 23. dicens: Parvulis pereuntibus generalis gratia tribuitur, dum ea parentibus datur. Si jam parentes, vel curatores gratias illas negligant, vel etiam absque culpa iis uti omittunt, vel etiam per causas naturales ab iis impediuntur, jam DEO imputari non potest parvulorum interitus; quippe is fecit, quantum ex sua parte potuit exigere: quin ut auctor naturae universalis non debet hujus cursui, ac ordini, nimis frequenter sese opponere.

Dices. DEUS sæpe inspirat aliquid matri, ex quo mortem infantis in utero secuturam praevидit: ergo talem infantem non vult salvum. ant. prob. DEUS e. g. inspirat matri ingressum in templum, cujus dein ruit fornix, & matrem cum prole occidit. Resp. dist. ant. DEUS inspirat tale aliquid, si mors jam aliunde secutura esset. conc. ant. secus, neg. ant. & conf. ad prob. dist. eodem modo ant. & neg. conf. Si jam infans aliunde, ex alia causa,

causa, v. g. ex universali terræ motu, esset moriturus, DEUS inspirare potest matri talem ingressum, ut ipsa hoc pium opus faciat. At, si infans alias non esset moriturus in utero, DEUS hoc non inspirat matri, quamvis feminae aliquando sibi falsò imaginentur, quòd à DEO ad aliquid incitentur.

632. Ob. ultimò. Si DEUS vult omnes homines salvos, cur igitur non dat omnibus gratias efficaces? qui enim seriò aliquid vult, facit omnia, quæ potest: & si habeat medium certum illud obtinendi, non omittit hoc adhibere. Hæc obiectio duo tangit. Primum est, an DEUS possit seriò velle omnium salutem, quamvis non omnibus det gratias efficaces. Secundum, cur uni præ alio det gratias efficaces. Ad 1. dico, DEUM tamen efficaciter affectivè, licet non effectivè, velle omnium salutem; licet enim voluntas effectivè efficax determinet ad omnia prorsus media adhibenda, non ita determinat voluntas tantum efficax affectivè; nam etiam seriò dicimur velle ea, in ordine ad quæ tantum facimus, ut non possit nobis imputari, si res non fiat: quamvis non omnia, quæ possemus, faciamus. Sic pater seriò vult filii sui in literis profectum, si ei de libris, ac Magistro provideat, quamvis eum non aliò mittat, etsi ibi spes major esset hauriendæ doctrinæ: & nos omnes seriò volumus olim esse beati, quamvis non omnia, etiam utilissima, media adhibere velimus, modò necessariis utamur.

Ad secundum repono cum SS. PP. illud Apostoli ad Roman. 11. v. 33. *O altitudo divitiarum sapientiæ, & scientiæ DEI, quam incomprehensibilia sunt judicia ejus, & investigabiles viæ ejus! quis enim cognovit sensum Domini, aut quis consiliarius ejus fuit?* Addo dictum S. Augustini de Spirit. & lit. c. 34. *Jam si ad illam profunditatem scrutandam quisquam nos coarctet: cur illi ita suadeatur, ut persuadeatur, illi autem non ita, duo sola occurrunt interim, quæ respondere mihi placeat: O altitudo divitiarum! & Nunquid iniquitas apud DEUM? Cui responsio ista displicet, querat doctores, sed caveat, ne inveniat presumptores. Et tract. 26. in Joannem non longe à principio. Quare illum trahat, & illum non trahat, noli velle judicare, si non vis errare. Semel accipe, & intellige: si non traheris, ora, ut traharis.*

QUÆSTIO III.

De Providentia DEI in Specie.

ARTICULUS I.

Quid sit prædestinatio, & an detur ante merita conditionatè prævisa.

633. **P**ars providentiæ est prædestinatio, ut tradit S. Thomas 1. part. quæst. 23. art. 1. in corp. Hæc autem, prout restringitur ad homines post peccatum originale, definitur à S. August. l. 2. de bono perseverantiæ c. 12. *Præscientia, & præparatio beneficiorum DEI, quibus certissimè liberantur, quicunque liberantur.* Unde prædestinatio involvit actum intellectus, scilicet præscientiam: & a-

ctum voluntatis, scilicet præparationem beneficiorum, seu ordinationem gratiarum. Quando autem in Scripturis prædestinatio videtur reduci ad voluntatem, consideratur tantum inadæquatè, seu ut libera; nam adæquatè considerata, seu ut prudens, & libera electio, utique involvit etiam actum intellectus.

Queritur jam, an actus intellectus prærequisitus ad prædestinationem, inadæquatè sumptam pro actu voluntatis, seu decreto liberandi à malis, aut beatificandi, & quidem ob merita, sit tantum actus scientiæ simplicis intelligentiæ, vel an requiratur etiam scientia media de meritis conditionatè, vel etiam scientia visionis de iisdem absolute futuris. Quod attinet ad scientiam visionis, postea agemus, modò autem de scientia media.

P. Nicolaus Martinez, & post eum aliqui Recentiores, defendunt, posse DEUM post scientiam simplicis intelligentiæ, ante scientiam mediam, hominem prædestinare ad gloriam, tanquam coronam, vel etiam actum bonum prædefinire: quod tamen pluribus modis potest exponi. 1. ut DEUS antecedenter ad scientiam mediam ita decernat: *Volo Petrum salvum, vel liberè, & per merita, si ipse liberè bene agat: vel necessariò, & sine meritis, si nolit liberè bene agere.* At hoc decretum non datur in hac providentia, saltem circa eos, quibus usus rationis conceditur (quidquid sit, an DEUS aliquos non sinat pervenire ad usum rationis; quia prævidet eà malè usuros, ut verificetur de iis illud: *Raptus est Esau.* quod ipsum tamen sine scientia media explicari non potest) DEUS enim nullum rationis capacem vult salvare sine actu libero, seu merito: alii autem carentes usu rationis non ob merita propria prædestinantur. 2. Ut DEUS dicat: *Volo Petrum salvum per mediam, quibus per scientiam mediam videro eum liberè consensurum.* 3. Ut DEUS sic tendat: *Volo eum salvum, vel per hunc, vel per illum actum, quem ipse liberè elegerit.*

634. Dico. DEUS non potest habere ullum tale decretum antecedens scientiam mediam. Prob. conclusio. 1. Datur tantum unicuique decretum virtualiter indivisibile, supponens scientiam mediam, ut probatum à n. 557. ergo non datur alterum, antecedens scientiam mediam, quod ex hoc ipso capite differret in aliquo prædicato intrinseco, & virtualiter distinguere-tur. Conf. 1. DEUS nihil potest determinare, nisi plenissimè pro priori comprehendat omnes eventus ex illa re secuturos, ut probatum n. 558. ergo nihil potest determinare ante scientiam mediam.

Probatur Conclusio 2. Hoc decretum, quocunque in sensu ex adductis sumatur, non stat cum ea libertate, quam in hac providentia homines, saltem ordinariè, habent: ergo in hoc decreto non potest stare prædestinatio universalis, & ordinaria: ergo nulla; nec enim dici potest, quòd DEUS B. Virginem, vel adhuc unum, aut alterum Sanctum speciali prædestinatione, & quidem virtualiter distincta, ac novum mysterium involvente, elegerit; quia prorsus gratis id diceretur; cum potuerit DEUS per eandem realiter universalem prædestinationem, modò habeat specialem aliquam formalitatem, eos specialiter